

Чиџира Фернандо

О ХЛЕБУ И МОЋИ

Породица Џајасекера желела је да се Шила уда што је пре могуће. Чинили су све што су могли. Није била њихова грешка то што се Шила, коју је погледало неколико перспективних мужева, није допала никоме од њих. У двадесет и трећој години, она још није била удата.

„Увек сам знала да ће се ово догодити. Није лако удати девојку која има тен и нос као ти”, рече Агнес Хамине, која је то често говорила.

„Да ли су твој тен или нос ишта бољи од мојих, мајко? Каж ми то.”

Агнес Хамине је изненађено погледа. Шила је склонила поглед у страну.

„Заћути! Зар немаш нимало поштовања за своју мајку? Заборављаш исувише лако све што сам учинила за тебе. Водила те на часове аранжирања цвећа и прављења батика, далеко, све до Моратуве! А ти се сада окрећеш против мене и вређаш ме. Е, баш ми је то хвала!”

Када је њена заова дошла у своју месечну посету да види мајку, Луизу Хами, која је живела са породицом Џајасекера, Агнес Хамине је дуго разговарала са њом. Испоставило се да је Матара Хамине у потпуности разуме и сажалева са њом, жељна да јој помогне. Укратко, било је то савршено раме за плакање. Упали је био сјајан и сви су били тако љубоморни! Могла је да осети како су ту умешане неке враџбине! Шила се још није удала и сада вређа мајку, а Тиса неће довољно вредно да учи.

Матара Хамине је посаветовала да одмах дâ завет богу Катарагама. Она ће се лично заузети за то да Шилин хороскоп ишчита један заиста стручан астролог у Матари. За његову умешност у тумачењу хороскопа чула је тек недавно. А што се тиче Шилине незахвалности и дрскости, то се не сме трпети ни минута. Не, то никако.

„Довољно главобоља ствараш својим родитељима већ и без тога. Буди послушна, без поговора, увек их поштуј – то је твоја дужност.”

Шила није ништа рекла. Пошто је тетка отишла, ушла је у бакину собу. Она је волела да разговара са баком, нарочито када је била узнемирена. У шездесет и трећој години, Луиза Хами била је смирена и задовољна жена.

Ретко је излазила из куће, па опет је изгледало као да јој живот допире далеко изван њених зидова. Сваке ноћи, Шила би је чула како тихо пева молитве којима тражи љубав и милост за сва бића. Њу су и те молитве и тихи бакин глас умиривали и уливали јој снагу.

„Мајка ми увек пребацује да сам јој превелики терет, а сада је и тетка почела да пева исту песму. Али, управо оне нису желеле да даље идем у школу. Тачно је да ме је мајка пустила да научим како се аранжира цвеће и прави батик, али чему све то?”

„Зашто не држиш часове?”

„Ја да држим часове? Побогу, мора да си полудела? Коме да држим часове? Зидовима?”

„Јуче ми је у храму она госпођа Верасинге рекла како би било добро када би неко почео да држи часове за те ствари – те што си их ти учила...”

„Прављење батика.”

„Рекла ми је да јој је превише компликовано да шаље ћерку тако далеко, све до Моратуве.”

Шила је изгледала сумњичаво. „Можеш да држиш часове на мојој тераси. То ми неће ништа сметати. Даћу ти нешто новца да купиш оно што ти је потребно за почетак. Пробај само, пробај.”

Са пет ученика за прављење батика и три за аранжирање цвећа, Шила је пронашла себи занимацију. Два пута недељно била је у средишту ужурбаног пословања на бакиној тераси. Под њеним упутствима, цветови јасмина, ружа и љиљана процветали би из уштиркане тканине и делића жице. Тигар, сав напет од крвожедне снаге, који чучи усред бодљикавих биљки под ужареним наранџастим Сунцем, оживео би на обичној памучној тканини. Осећала је како се у њој рађају снага и моћ.

„Повиј ту латицу мало према унутра. Не, не тако – ево овако.”

Њени танани прсти вешто су правили потребне измене. Ученици су је посматрали, послушни, са поштовањем и дивљењем.

„Весантара Џатака мора се цртати другачије него тигар. То морамо да радимо у стилу сликарства у храмовима.” Говорила је ауторитативно. Ученици су је слушали.

Агнес Хамине је ускоро схватила да Шили њена нова интересовања одузимају све више и више времена. Сада је имала веома мало слободних тренутака за мајчина интересовања и бриге. Када ју је Агнес Хамине питала да ли може да помогне госпођи Рупасинге да спреми ручак за породицу новопеченог зета, њен одговор био је: „Морам да припремим боје за уторак. А имам и неке цртеже које морам да завршим. Ја сада имам свој посао.”

„Никада немаш времена ни за шта. Све то цртање и бојење – само на то сада мислиш.”

Матара Хамине дошла је у посету после паузе од неколико месеци. Донела је на поклон једно укусно домаће јело. Да, она га је направила. То је оно што би свака жена требало да ради. Да кува поврће, а не да га слика на комадима тканине. Да, наравно, она зна да Шила добија паре за батик који прави. Шта? Готово две стотине рупија месечно, зар већ толико! Хм, то је добро, прилично добро. Једна важна мисао изненада јој је пала на памет.

„Шта радиш са толиким новцем? Скупљаш га за свој накит, надам се. Не заборави да су се све твоје другарице удале. Ако мислиш да можеш заувек да живиш сликајући на тканини и правећи цвеће...” Слегнула је раменима Матара Хамине.

Шила није посустајала. Отац, мајка, тетка – никада се неће удати само да би њима удовољила, а они могу да се изврну наглавачке ако хоће. Нису јој допустили да студира, па нека се сада носе са њом.

Када је најзад неко запресио, њен одговор био је спреман. Тај одговор беше не. Џајасекера Веда био је бесан. Шта мисли та будаласта девојка? Да ће он живети вечно само да би њу хранио и облачио? Одбила је савршено доброг просца без икаквог повода или разлога. Ако остане заувек сама, можда ће моћи да живи са једним од своје браће и да помаже при вођењу домаћинства. Он више ништа није могао да учини за њу. Сада мора да мисли на школовање својих синова, Упалија и Тисе.

Агнес Хамине је размишљала на сличан начин. Али, њене мисли су биле мало компликованије, па им је стога недостајало предивне црно-беле јасноће резоновања њеног мужа. Агнес Хамине је мислила на своју старост, на Шилине поодмакле године и на одговорност која ће можда пасти на плећа Упалија, њеног омиљеног сина.

„Како можеш да будеш тако себична? Овај човек не тражи лепотицу. Он не жели чак ни мираз. Каже да је довољно да му дамо ниску златника и накит са брилијантима. Тачно је да није баш млад и да је само чиновник, али опет, жена од скоро двадесет и шест година, и то са твојим лицем, не може да буде сувише избирљива.”

Шила је рекла не.

„Њему не смета сво то сликање на тканини и прављење цвећа. Можеш све то да радиш чак и после удаје.”

Шила је рекла не.

„Немој да мислиш да ћу ти ја проналазити мираз”, повикао је Упали. Ја нећу да делим мираз који ће донети моја будућа жена са тобом.

„Не, не, синко, не брини”, рекла је Агнес Хамине у жељи да га разувери. „Мираз твоје жене биће само за вас двоје. Када будеш доктор, моћи ћеш да тражиш чак триста хиљада рупија. Нећу допустити да ова овде сподоба узме твој новац од тебе.”

„Ја не желим твој новац. Зарађиваћу сама.”

„Само зато што је зарадила неколико стотина, ова сподоба мисли да је милионерка. Једнога дана ће ударати главом у зид због тога што је одбила тако доброг просца.”

Касније то вече, Шила је отишла у бакину собу. „Ја не покушавам да стварам проблеме за оца и мајку, бакице, али не могу да се удам за тог човека. Он је такав простак! Не бих могла да поднесем да живим са њим, никако.” Почела је да плаче.

„Не плачи, дете, и немој да се плашиш. Размишљала сам о твојим проблемима већ неко време. Пренећу своје имање са пиринчаним пољима у Ратоти на тебе – преписаћу га на твоје име. Тако ћеш имати стални приход само за себе.”

Таса је ушао изгледајући некако тајанствено. „Секо”, рекао је стидљиво, „немој да бринеш. Када постанем архитекта, саградићу кућу и онда ћеш моћи да живиш са мном.”

Шила му је захвално стиснула руку. Он јој је често помагао са њеним цртежима и наношењем воска на батик тканине. То јој је био омиљени брат. Све док буде имала своју баку и њега на својој страни, осећала је да може да се суочи са било чиме.

То одбијање просидбе и преношење имања Луизе Хами у Ратоти на Шилу довели су до приметне промене у ставу Агнес Хамине према ћерки. Било је прихваћено то да се неко као што је Луиза Хами припрема за свој следећи живот. Било је у реду за њу да проводи већи део времена у својој соби. Али, Шила је била нешто сасвим друго. Ето још једне жене која спава под њеним кровом, једе њену храну, води свој сопствени живот који нема никакве везе са њом, Агнес Хамине. Као да јој ти њени часови нису били довољни, сада је снабдевала својом робом и једну продавницу у Коломбу. Али никада није ништа помогла у кухињи, никада није чак ни исекла лук. Не, то никако. Ено је тамо како црта и слика као нека велика дама, док се она, Агнес Хамине, зноји изнад кухињске ватре. Њене жалопојке заови биле су дуге и јетке.

„Она мора да зарађује прилично много новца, зар не? Да ли га ставља на свој рачун у пошти?”

Агнес Хамине се грохотом насмејала. Какав рачун у пошти? Рачуни у пошти нису довољно добри за њу сада. Она има рачун у банци!

„Е па, сестро, шта теби даје?”

„Мени да даје! Мени не даје ништа. Ја сам само неплаћена слушкиња у овој кући.”

После овог разговора са заовом, Агнес Хамине почела је да се жали, али не никоме одређено. Понекад би чак и креденац од тиковине¹ дошао на ред. Бритка оштрица ових јадања није више била упере-на против тога што јој је ћерка уседелица, већ против њене имућности.

„Има неких људи који зарађују ћупове новца, али у овој кући нико не добија чак ни паре. Ако ти људи више воле банку него своје сопствене родитеље, зашто онда не живе у банци?”

Шила је чула то. Њој се идеја да родитељима плаћа за стан и храну учинила веома чудном. Било је њено право да живи код куће. С друге стране, сада је зарађивала прилично много новца. А била је истина и то да су они донекле у праву што су незадовољни по питању њене удаје. Наредног месеца је гурнула сто рупија у мајчину руку. „Ово је за тебе, мајко.”

„Шта је ово? Шта ми то гураш?”

„То је за тебе. Даћу ти исти износ и следећег месеца.”

„Ко је од тебе тражио твој новац? Да ли ти мислиш да се љубав родитеља према деци може платити новцем? Ми ништа не очекујемо од тебе. Твој отац и ја нисмо просјаци. Да ли си почела да се разбацујеш новцем како би показала колико си богата?”

Агнес Хамине је бацила новац на сто. Касније је Шила приметила да је новац нестао.

На крају те године, Упали је положио свој дипломски испит на медицини. Радовању у кући породице Џајасекера није било краја. Та добра вест је разаслата на све стране, а евентуалне маркетиншке пре-виде које је направио Џајасекера Веда савесно и темељно је исправила његова жена. Две вечери за редом, људи су навирали у њихов дом да се послуже киселом водом, а често и нечим много јачим, и да чести-тају новом доктору.

„Сада можемо да почнемо да тражимо праву девојку за Упалија. Има неколико веома добрих породица у Матари – а такође и веома богатих. Ти желиш неку заиста фину цуру за њега, зар не, сестро?” Матара Хамине је била решена да је нико не надмаши у заступању Упалијевих интереса.

„Морамо да му нађемо неку витку девојку светле пути – праву лепотицу. Она мора да буде образована, али не превише. И наравно, ту

¹ *Тиково дрво* (лат. *Tectona grandis*) јесте врста индијског храста, од кога се прави веома леп и квалитетан намештај.

је и питање мираза. Упали мора да иде за Енглеску како би наставио специјализацију.” Агнес Хамине је била непопустљива што се тиче овог последњег питања.

Матара Хамине је тврдила да јој Упали дође као рођени син. Он је више него надокнађивао чињеницу да има само три ћерке.

Вратила се у Матару спремна за акцију. Да наводи списак Упалијевих врлина, да се хвали његовим новим статусом доктора, да му пронађе одговарајућу девојку, да се цењка око мираза – једва је чекала да примени онај силни таленат за који је знала да га поседује када се ради о купопродаји. И стварно је савршено то одрадила. Девојка је била ћерка јединица неког грађевинског предузетника, а Матара Хамине је успела да добије двеста педесет хиљада рупија за Упалија. Малини није баш имала сасвим равне зубе и неки су сматрали да јој то донекле квари изглед, али Џајасекере нису на то обраћали пажњу. Њихови најважнији захтеви били су и више него испуњени.

Остала је само још једна брига. Упалију је био потребан новац за долично скуп ланац за младу, као и за све оне многобројне трошкове какве једно заиста гала венчање налаже свакој породици која држи до себе. Агнес Хамине поново је почела да прича о финансијама, обраћајући се креденцу, свекровој фотографији и било коме ко је могао да је чује.

„Неки људи су веома срећни што могу да живе за дабе. У Коломбу има људи који морају да плаћају четири до пет стотина за животне трошкове. Храна је толико скупа данас! Не знам како ћемо уопште успети да направимо веридбу. Мораћу ја да заложим свој златни ланац. Увек ја морам да подносим жртве, зар не?”

После неколико таквих представа, Шила је схватила о чему се ради: „Мајко, ако желиш да ти ја дам новац за веридбу, ја ћу ти га дати – радо.”

„Ко од тебе тражи било шта, а? Да ли сам те нешто питала? Ја ћу заложити свој ланац – ја немам рачун у банци, па ћу зато да заложим свој ланац.”

Наредног дана, Шила је оставила хиљаду рупија у соби својих родитеља. Ниједно од њих двоје није рекло ни реч захвалности, али пошто је мајка и даље носила свој ланац, Шила је схватила да је све у реду.

Месец дана пре венчања, Џајасекера Веда је лично разговарао са Шилом о ланцу за младу.

„Не можемо им дати ишта друго осим најбољег. Они нама дају двеста педесет хиљада, па зато морамо и ми њима да дамо нешто заиста добро. Ти то разумеш, зар не, Шила?”

Џајасекера Веда је прочистио грло. Говорио је са извесним напором, помало збуњено. „Ти знаш да имамо пуно трошкова – ланац, веридба... а пре свега ланац...”

„Да, оче.” Руке су јој биле ледене. Џајасекера Веда је одлучио да пређе право на ствар. „Е па, пошто ти – пошто си ти већ одбила веома доброг просца, изгледа да нема смисла нагомилавати твој мираз. Тај новац нам је преко потребан. Зато ћу употребити твој мираз да купим ланац за Малини и платим остале трошкове око венчања. Ако се ти икада будеш удавала, даћу ти нешто, наравно. Али немој заборавити, ти имаш и бакину земљу.”

„Можеш да узмеш мој мираз. Ја га не желим. Не желим ништа од вас.”

Када је била девојчица, отац је имао обичај да је диже високо у ваздух, тако да може да бере манго са нижих грана дрвета. Како безбедно се тада осећала у његовом наручју!

Упалијево венчање је протекло управо онако како су Џајасекере и Матара Хамине желели да протекне. Дебели златни ланац и привезак са смарагдима и рубинима који је Упали ставио око врата своје невесте одлично су се слагали са ланцем украшеним брилијантима који је већ био тамо. Тамноплаво-сребрни сари из Манипурија који је носила Агнес Хамине био је и више него достојан оног од плаво-златне Бенарес свиле на младиној мајци. Туника и тканина² Џајасекере Веде, као и Упалијево добро скројено одело, били су од најбољег увозног енглеског твида купљеног на црном тржишту. И Шила и Тиса остали су дискретно у позадини, у својој одећи домаће производње. Али, пошто су сви заиста важни чланови породице на тако достојан начин подржавали и доктора и мираз, они су, у сваком случају, били потпуно неважни за читав сценарио.

Луиза Хами није присуствовала Упалијевом венчању у Матари. У седамдесет и четвртој години била је исувише слаба и ретко је чак ишла и у храм. Неколико недеља после венчања, Шила је ушла у њену собу са шољом топлог млека које јој је носила свако вече. Нашла је старицу, главе накривљене на једну страну, полуотворених уста, са наочарима које су јој спале низ нос.

„Бакице! Бакице!”, повикала је ужаснуто. Луиза Хами није одговорила. Умрла је читајући.

Избор погребне церемоније изазвао је много расправа у домаћинству Џајасекера. Да ли ће то бити сахрана или кремација? С једне стране, сахрана је била јефтинија и згоднија. Али, зар то неће помрачити славу коју су стекли тим сјајним венчањем у Матари? С друге стране, кремација по свим прописима била је тако ужасно скупа. Они су већ толико много потрошили на венчање, на ланац за младу, на поклоне за њену породицу, на своју сопствену одећу и на кола која су из-

² Традиционална мушка одећа на Шри Ланки састоји се од једне врсте тунике без крагне и до земље дуге тканине која се обмота око доњег дела тела, а зове се сарама или саронг.

најмљена специјално за ту прилику. Агнес Хамине злобно је рекла да Шила није ништа приложила за изнајмљивање кола. Упали је дошао чак из Коломба. Агнес Хамине га је уверавала да она не очекује од *њеџа* да им помогне у плаћању трошкова сахране. Зар није он већ довољно потрошио на ланац за своју невесту и на своја нова кола? А осим тога, сада је морао да одржава свој статус лекара – а то није била мала ствар! Али, има људи који нису у браку и немају деце, па тако немају никакве обавезе. Па опет, они трпају свој новац на рачуне у банци! Ако је неко прави будиста, да ли би могао да чини тако нешто? Суштина те религије јесте у *давању*. Па опет, ако неки људи сматрају да бака, за коју тврде да су је толико волели, не заслужује ни обичну кремацију, каква је онда корист од све те њихове љубави, њиховог будизма? Зар то није чисто лицемерје? Упали је свесрдно подржао гледиште своје мајке. Он ће, наравно, учинити оно што је његова дужност, али они који су богати и без породице, са рачунима у банци и имањем – и то имањем њихове баке, и они би требало такође нешто да учине.

Шила је платила за кремацију.

Присутни на кремацији су стајали наоколо, било гледајући у ломачу, или у групицама које су тихо разговарале међу собом. Шила је стајала сама, присећајући се Луизе Хами. Добра жена, увек смирена, увек тиха. Никада неће поново чути тај благи глас како рецитије свете молитве у соби поред њене. Сада је више нема. Посматрала је дим како се диже и кишу варница које би понека цепаница ту и тамо бацала док пуккета. Ово је било све на шта се живот своди. Није могла а да се не насмеши када јој је поглед пао на Упалијеву жену у сарију од беле чипке и са сребрним филигранским накитом. Она је привлачила готово исто толико пажње као и ломача. Касније је Матара Хамине веома грубо рекла Шили: „Била сам шокирана када сам те видела како гледаш наоколо у све и свакога и церекаш се! Зар ти не знаш како да се понашаш на сахрани? И то на сахрани твоје сопствене баке?”

Управо после бакине смрти Шила је одлучила да ће живети у Коломбу. Понудили су јој стално радно место у продавници коју је снабдевала својим батиком. Тамо ће бити међу непознатим људима, али ни ове код куће више није препознавала.

Агнес Хамине није била задовољна. Као прво, престаће да добија сто рупија месечно. Па затим, то ће бити мрља на породичном угледу. Жене из угледних породица једноставно не живе саме у мотелима далеко од куће. То је срамота. Шила се стално труди да јој упрља образ. Шта ће помислити породица њихове снаје у Матари? То је такво понижење за Упалија. Истина, он се управо спрема да оде за Енглеску, али ово је срамота која ће га пратити чак и тамо!

Џајасекера Веда је рекао да може да иде ако то жели, али није баш сигуран да ли хоће икада више да је види. Ако његова кућа није

довољно добра за њу да ту живи, онда није довољно добра ни да у њу долази у госте.

Шила није очекивала да ће јој се родитељи тако жестоко супротставити. Изгледало је да је свима веома чудно, па чак и непоштено, то што она жели да оде из родитељске куће. Ако се изузме оно одбијање просидбе, она је слушала своје родитеље читавог живота; испуњавала је све дужности и обавезе које ћерка има. Не, неће моћи да оде осим ако јој родитељи не дају одобрење за то.

Две ствари су јој помогле. Тиса се уписао на Катубеде Универзитет као студент архитектуре. Требало је да путује на предавања из куће за издавање једног даљег рођака у Коломбу; па ће и Шила моћи тамо да станује. Као друго, Шила је обећала да ће слати кући по сто рупија сваког месеца, а и да ће плаћати трошкове смештаја не само за себе него и за Тису. Родитељи су потом почели да гледају на ствари другачије. Шилина плата на новом послу била је добра, док је приход њеног оца постао неизвестан, а животни трошкови су све више расли. Укратко, и Џајасекера Веда и Агнес Хамине схватили су да су, као и увек, обавили своју дужност. Читав град знао је колико су се силно противили Шилиним плановима. Њихов углед обзирних, савесних родитеља био је у потпуности очуван. Е па, ако Шила жели да иде, онда може да оде.

Агнес Хамине почела је да помиње издавање станарима две собе које су испражњене смрћу Луизе Хами и Шилиним одласком. То би био добар додатак породичном приходу. Биће јој јако жао ако се Шила предомисли. Шила се није предомислила.

Поред Шиле и Тисе, у кући за издавање у Коломбу становала је још једна студенткиња – Соми, која је била велика причалица.

„Ми ћемо створити ново друштво. Нећемо допустити да нас заварају све те бапске приче о карми и сансари.³ Тако је нешто јуче причао и Председник универзитетског Марксистичког савеза.”

„Зашто? Зашто? Шта ти имаш против своје баке? Мора да те је много тукла кад си била мала – зато је сада не подносиш”, задиркивао ју је Тиса.

„Шта! Ма, бежи тамо, ти. Не буним се ја против моје баке, већ против њених старомодних идеја.”

„Наша бака је била веома мудра жена. Знала је ко је и шта хоће”, рече Шила.

„И ми знамо шта хоћемо”, Соми је говорила са мешавином поноса и пркоса.

Такви разговори међу њима били су чести. Док би седели и причали увече, грицкали су колачиће из оближњег ресторана, а Шила је

³ Сансара је циклус поновног рађања и наредних живота, у коме све ствари имају своје настајање, постојање и нестајање.

била испуњена новим самопоуздањем какво никада раније није осетила. Била је жена са новим, самосталним животом. Ово су били њени пријатељи и могли су једно другом да кажу шта год пожелe.

Отишла је кући са Тисом у априлу, за Нову годину.⁴ Матара Хамине је сада била удобно смештена у старој соби Луизе Хами и изгледало је као да ће ту заувек и остати. И тетка и мајка морале су да прокоментаришу колико је мало времена Шила проводила у кући док је ту живела.

„Она је увек била фина дама, цртала и сликала, док сам ја радила у кухињи од јутра до вечери.”

„Треба да си захвална”, рекла је Матара Хамине Шили, „што су твоји родитељи тако великодушни према теби. Одбила си савршено доброг просца, баш као да си нека фина, богата дама која може да бира како јој се прохте! Где би сада била, да твоји родитељи нису имали дом да ти пруже кров над главом?”

„И ја сам такође помагала својим родитељима”, рече Шила тихо.

„Па зашто се онда тиме хвалишеш? Зар нисмо и ми довољно учинили за тебе?”

„Ти можеш да имаш рачун у банци, али си жена без мужа, без деце. Ниси чак ни добра ћерка. Напустила си родитељски дом да би водила небрижан живот у Колумбу! Ти си нико и ништа. Схватићеш то када не будеш више имала кров над главом.”

Шила се насмејала. „Немој да се бринеш за мене, не брини. Не заборавај, тетка, да ја имам рачун у банци. Тако да могу да сазидам своју сопствену кућу, ако то будем хтела.”

„Пиринач мора да ми је већ изврио. Због тебе сам заборавила на њега, због тог твог брбљања.” Агнес Хамине је журно изашла из собе. Матара Хамине је злобно смљескала комарца, али није знала шта да каже.

Наредног дана, Шила и Тиса су се вратили у Колумбо. Соми, која није нигде ишла за Нову годину, питала је Шилу да ли се добро провела код куће.

„Мојим бившим ученицима било је драго да ме виде.”

„А твојим родитељима?”

„Не знам. Тетка је била љута због тога што не живим код куће. Рекла је да нисам добра ћерка.”

„А да ли и ти мислиш исто тако?”

„Не”, рекла је Шила веома одлучно, „не, не мислим.”

„Ти си једна од нас”, рече Соми одушевљено. „Ми ћемо изградити ново друштво. Биће то друштво засновано на правди, слободи и пријатељству. Ми ћемо сви бити као браћа и сестре.”

⁴ Синхалеска и тамилска Нова година се традиционално слави у априлу према астролошком календару.

„Не”, рече Шила. „Ја – ја желим да будем као моја бака. Она није гајила никакве илузије. Желим да будем добар дизајнер и да разумем себе и друге људе. Онда ћу бити као она – она је била смирена и...”

„Ох, ти си – за тебе нема наде. Никада нећеш ништа научити.” Соми је то изрекла са крајњим гнушањем.

Тада је ушао Тиса. „Шта? Поново се свађате? Када постанем чувени архитекта, ја ћу се оженити уз мираз од двеста хиљада рупија. Па, ако имаш толико пара, можеш да станеш у ред, Соми.”

„Само се ти шали, да, шали се. Ја се не љутим – ми смо толерантни. А када саградимо наше ново друштво, биће у њему места за свакога, па чак и за вас старомодне!”

Сви су се насмејали и сели око стола да вечерају, разговарајући о ономе о чему су хтели.

Из збирке *Три жене*